

ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΟΥ ΓΟΥΔΗ

1909

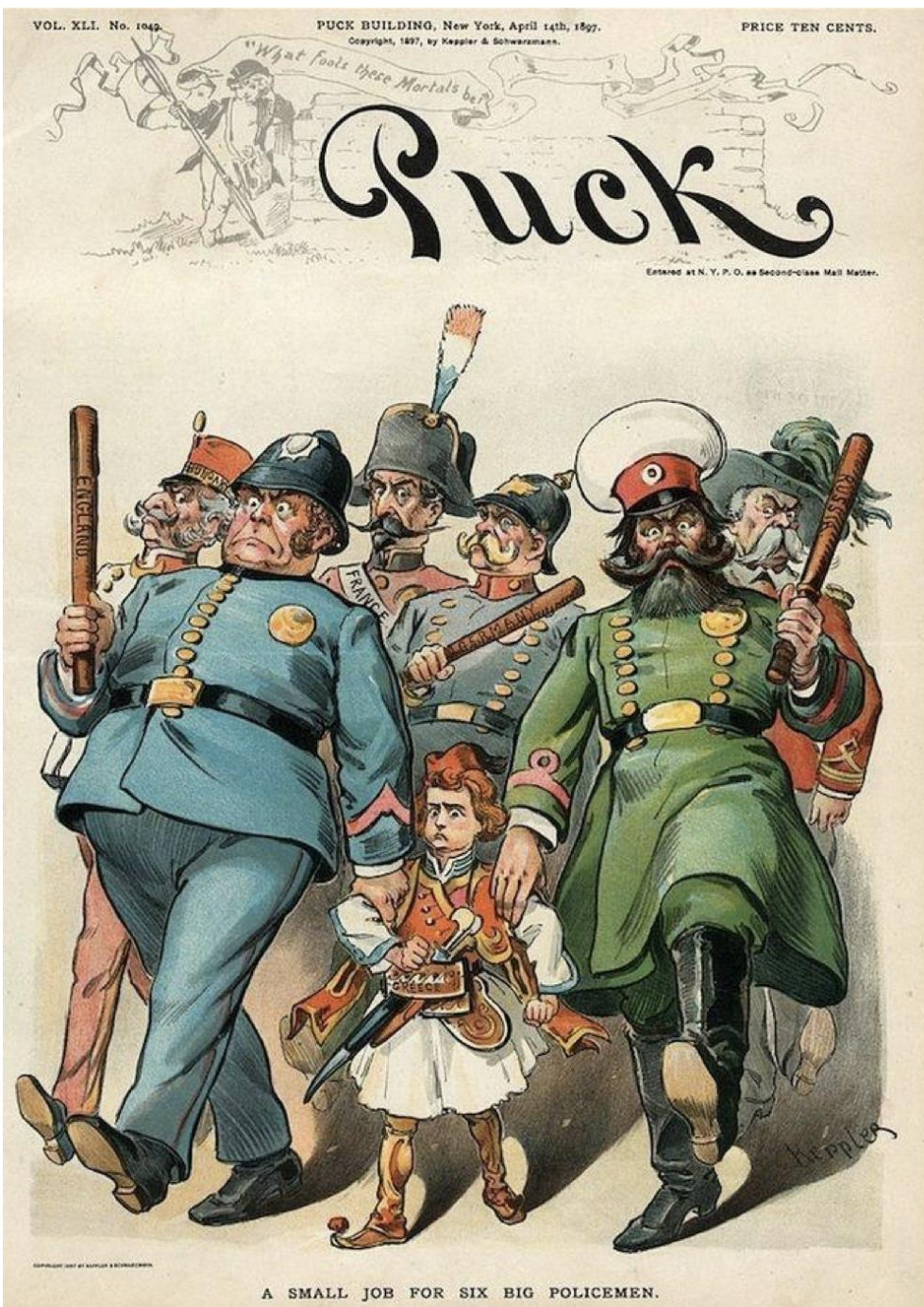
Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Η κατάσταση στην Ελλάδα στο τέλος του 19^{ου} αιώνα κάθε άλλο παρά καλή μπορούσε να χαρακτηριστεί:

- το 1893 η χώρα είχε πτωχεύσει και
- το 1897 ήρθε η ήττα στον **ελληνοτουρκικό** πόλεμο
- και το 1898 επιβλήθηκε Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος

Ο ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (1898)
Καρικατούρα εποχής

Ο ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (1898)

Καρικατούρα εποχής που δείχνει
την Ελλάδα σαν τον μικρό ταραξία
που χρειάζεται αστυνόμευση από
έξι μεγάλους «αστυνόμους»

Πηγή εικόνας:

<https://www.news247.gr/weekend-edition/mia-eikona-1000-lexeis-i-ellada-os-atakto-paidi-to-1897.6362644.html>

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα η διεθνής **οικονομική** **ύφεση** έκανε δύσκολη τη διάθεση των **ελληνικών** αγροτικών προϊόντων στο εξωτερικό και την αποστολή εμβασμάτων από τους **ομογενείς** της Αμερικής και της Αιγύπτου προς την Ελλάδα.

Το **παλάτι** και οι βραχύβιες κυβερνήσεις δεν ήταν ικανές να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να υπάρχει μία **δυσανεμία** στην **ελληνική** κοινωνία.

Επιπροσθέτως το **παλάτι** κατηγορούνταν για συνεχείς παρεμβάσεις στις Ένοπλες Δυνάμεις, και πολλοί θεωρούσαν τον διάδοχο **Κωνσταντίνο** υπεύθυνο για αυτές.

Ένας επιπλέον λόγος δυσανεμίας ήταν η στάση του **πρίγκιπα Γεωργίου** στο θέμα της Κρήτης, που οδήγησε στην επανάσταση στο Θέρισο και τη ρήξη με τον **Ελευθέριο Βενιζέλο**.

Πέτρος Μωραΐτης, 1880-90, ο βασιλεύς Γεώργιος Α΄ και η βασίλισσα Όλγα.

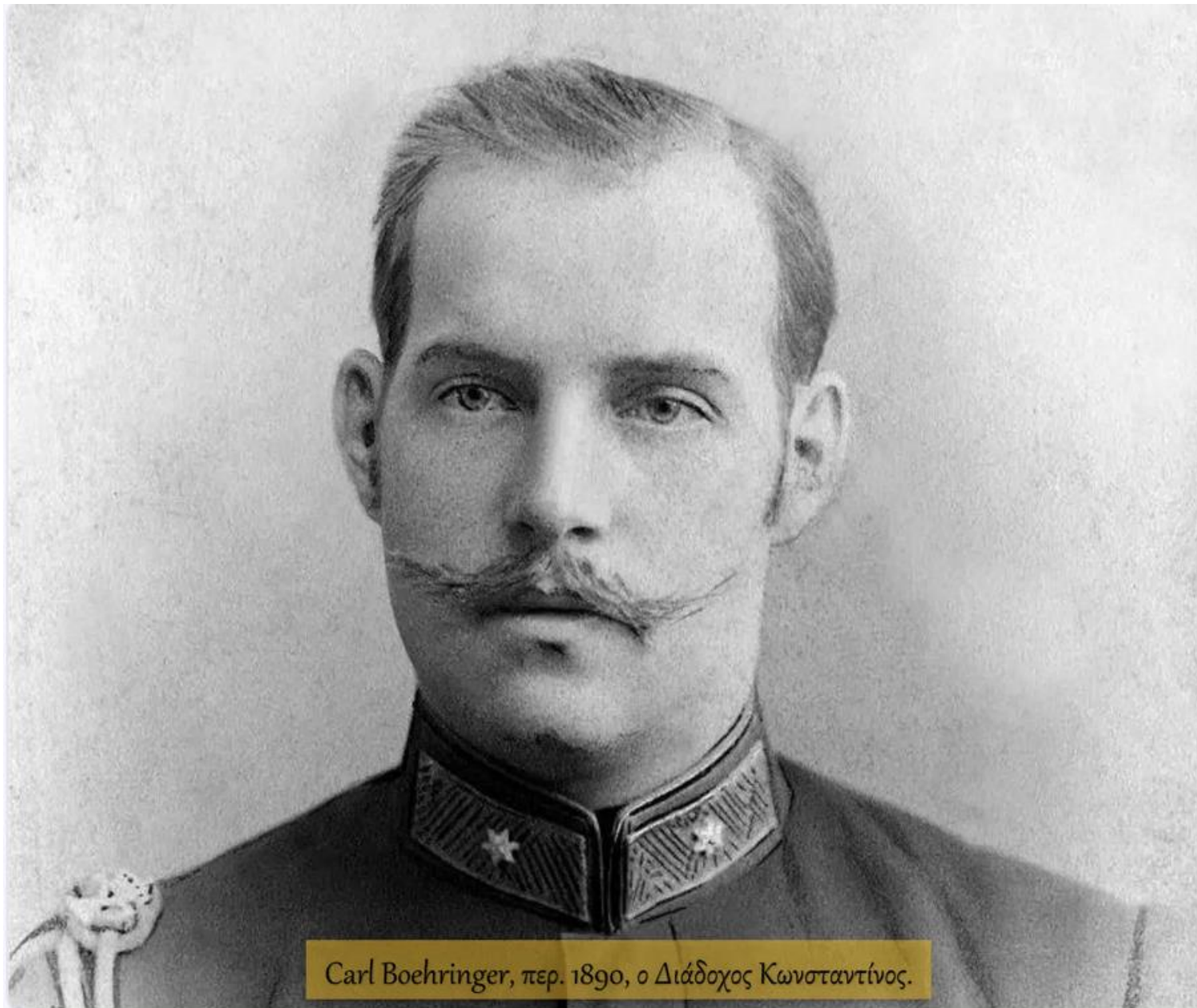

Ο διάδοχος και μετέπειτα Βασιλιάς της
Ελλάδας Κωνσταντίνος

Πίνακας του Philip Alexius de Laszlo , 1914

Πηγή εικόνας https://en.wikipedia.org/wiki/Philip_de_László

Carl Boehringer, περ. 1890, ο Διάδοχος Κωνσταντίνος.

Ο διάδοχος Κωνσταντίνος,
αρχηγός του Στρατού
Θεσσαλίας, θεωρήθηκε
υπεύθυνος για την ήττα το 1897

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Σε αυτές τις συνθήκες ιδρύθηκε, τον Μάιο του 1909, ο **Στρατιωτικός Σύνδεσμος**, μια οργάνωση κατώτερων αξιωματικών. Τα μέλη του Συνδέσμου δυσφορούσαν

- 1 για το ότι η **βασιλική οικογένεια** προωθούσε τους ευνοούμενους της στο στράτευμα
- 2 για την **κακή κατάσταση** των ενόπλων δυνάμεων

Αίτια του κινήματος στο Γουδί

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Στα τέλη του 19^{ου} αι.

- πτώχευση του 1893
- επιβολή Διεθνούς οικονομικού ελέγχου (1898)
- πολεμικές αποζημιώσεις στην Τουρκία μετά την ήττα του 1897

Στις αρχές του 20^{ου} αι.

- Διεθνής οικονομική ύφεση
- Μείωση εξαγωγών αγροτικών προϊόντων
- μείωση εμβασμάτων από Αμερική και Αίγυπτο

ΕΘΝΙΚΑ

-αίσθημα ντροπής για την ήττα του 1897

-δυσaréσκεια για:

- τη μη προώθηση των εθνικών διεκδικήσεων και
- την έλλειψη βοήθειας προς τους αλύτρωτους Έλληνες

ΠΟΛΙΤΙΚΑ - ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ

πολιτική αστάθεια:

- Σχηματισμός αλλεπάλληλων κυβερνήσεων
- μεγάλες αδυναμίες κομμάτων
- οι επεμβάσεις του βασιλιά στην πολιτική ζωή της χώρας και στις ένοπλες δυνάμεις
- Σύγκρουση πρίγκιπα Γεώργιου με το Βενιζέλο (Θέριος 1905)

ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΟΥ ΓΟΥΔΗ

Η **κυβέρνηση** προσπάθησε να διαπραγματευτεί με τον Στρατιωτικό Σύνδεσμο, αλλά όταν επιχείρησαν να **συλλάβουν** την ηγεσία του Συνδέσμου, οι αξιωματικοί προχώρησαν, στις 15 Αυγούστου 1909, στην εκδήλωση κινήματος με κέντρο το στρατόπεδο στου **Γουδή**, αφού ανέθεσαν την αρχηγία στον συνταγματάρχη **Νικόλαο Ζορμπά**.

Ο Νικόλαος Ζορμπάς. Εθνικό
Ιστορικό Μουσείο

Πηγή εικόνας: <https://en.wikipedia.org/wiki/Goudi>

Η αναγέννηση της Ελλάδος. 15 Αυγούστου 1909. Ασπρόμαυρη λαϊκή λιθογραφία (Μουσείο Μπενάκη, Ιστορικά Αρχεία 1301)

ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Καθώς η κυβέρνηση δεν διέθετε δυνάμεις για να αντιμετωπίσει τους κινηματίες, δέχτηκε τους όρους τους.

Ο **Στρατιωτικός Σύνδεσμος** ζητούσε, κυρίως, την αναδιοργάνωση των ενόπλων δυνάμεων. Αυτό πρακτικά σήμαινε την **απομάκρυνση** από το στράτευμα **των πριγκίπων**, δηλαδή του διαδόχου Κωνσταντίνου και των άλλων γιων του βασιλιά, αίτημα που ικανοποιήθηκε αμέσως.

ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Παράλληλα, η ηγεσία του κινήματος διατύπωσε και κάποια γενικότερα αιτήματα:

- 1 μεταρρυθμίσεις στη **διοίκηση του κράτους**
- 2 μεταρρυθμίσεις στην **οικονομία**,
- 3 μεταρρυθμίσεις στη **δικαιοσύνη** και
- 4 μεταρρυθμίσεις στην **εκπαίδευση**

1. Ορισμένα από τα αιτήματα του Στρατιωτικού Συνδέσμου

Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος ποθεί όπως η θρησκεία μας υψωθή εις τον εμπρέποντα ιερόν προορισμό της, όπως η Διοίκησης της χώρας καταστή χρηστή και έντιμος, όπως η Δικαιοσύνη απονέμεται ταχέως μετ' αμεροληψίας και ισότητος προς άπαντας εν γένει τους πολίτας αδιακρίτως τάξεως, όπως η Εκπαίδευσις του Λαού καταστή λυσιτελής διά τον πρακτικόν βίον και τας στρατιωτικάς ανάγκας της χώρας [...] και τέλος όπως τα οικονομικά ανορθωθώσι, [...], ώστε αφ' ενός μεν ο σχεδόν πενόμενος ελληνικός λαός ανακουφισθή εκ των επαχθών φόρων, ους ήδη καταβάλλει και οίτινες ασπλάχνως κατασπαταλώνται προς διατήρησιν πολυτελών και περιττών υπηρεσιών και υπαλλήλων, χάριν της απαισίας συναλλαγής, αφ' ετέρου δε καθορισθώσι θετικώς τα όρια εντός των οποίων δύνανται ν' αυξηθώσιν αι δαπάναι διά την στρατιωτικήν της χώρας παρασκευήν και διά την συντήρησιν του στρατού και του στόλου εν ειρήνη.

Ν. Ζορμπάς, Απομνημονεύματα, Αθήνα 1925, σ. 17.

Αξιωματικοί του ελληνικού Στρατού στις παραμονές του
Κινήματος του 1909

Συνταγματάρχης Νικόλαος Ζορμπάς

Ο στρατός φυλάει τα ανάκτορα (Κίνημα στο Γουδί 1909)

ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Οι γενικές απαιτήσεις του Στρατιωτικού Συνδέσμου έγιναν δεκτές με ενθουσιασμό από την ελληνική κοινωνία και προκάλεσαν γενικότερα λαϊκά αιτήματα, τα οποία στρέφονταν κατά της «**συναλλαγής**» και συνοψίζονταν στο αόριστο αλλά σίγουρα επιτακτικό αίτημα της «Ανόρθωσης» του κράτους.

ΛΑΪΚΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ

Στις 14 Σεπτεμβρίου 1909 ο λαός της Αθήνας, με ένα εντυπωσιακό συλλαλητήριο που, οργανώθηκε από τον Σύνδεσμο και διάφορες επαγγελματικές οργανώσεις, εξέφρασε την υποστήριξή του προς το κίνημα.

Η αμοιβαία **καχυποψία** που υπήρχε μεταξύ Συνδέσμου και παλατιού, ώθησε τον **Σύνδεσμο** να καλέσει στην **Αθήνα** τον **Ελευθέριο Βενιζέλο** για να του αναθέσει την πρωθυπουργία της χώρας.

2. Η λαϊκή υποστήριξη προς τον Στρατιωτικό Σύνδεσμο

Πλέον των εβδομήκοντα χιλιάδων πολιτών πάσης τάξεως και πάσης ηλικίας συνεκεντρώθησαν από της 2ας μεταμεσημβρινής εις τον ευρύτατον χώρον του Πολυγώνου [...]. Προ της εκκινήσεως εκ του Πεδίου του Άρεως ο Πρόεδρος των Συντεχνιών Παπαφώτης [...] ανέγνωσε το ψήφισμα του συλλαλητηρίου, διά του οποίου, αφού ενεκρίνετο η εξέγερσις του Στρατού και του Στόλου, συνιστάτο εις την Κυβέρνησιν, όπως υποβάλη τάχιστα εις την Βουλήν σύστημα νομοθεσίας καταδικάζον την συναλλαγήν και μέλλον να οδηγήση εις την ανόρθωσιν της διοικήσεως.

Εφημερίδα Χρόνος, 15 Σεπτεμβρίου 1909.

Πηγή: *Ιστορία του ελληνικού έθνους*, Εκδοτική Αθηνών, τόμ. ΙΔ', σ. 262.

Το μεγάλο λαϊκό συλλαλητήριο της 14^{ης} Σεπτεμβρίου 1909 σε έγχρωμη λιθογραφία εποχής

Πηγή εικόνας: <https://www.historical-quest.com/112-archive/20os-aionas-ellada/92-to-kinima-sto-goudi-1909-h-mesolabisi-tou-el-venizelou.html>

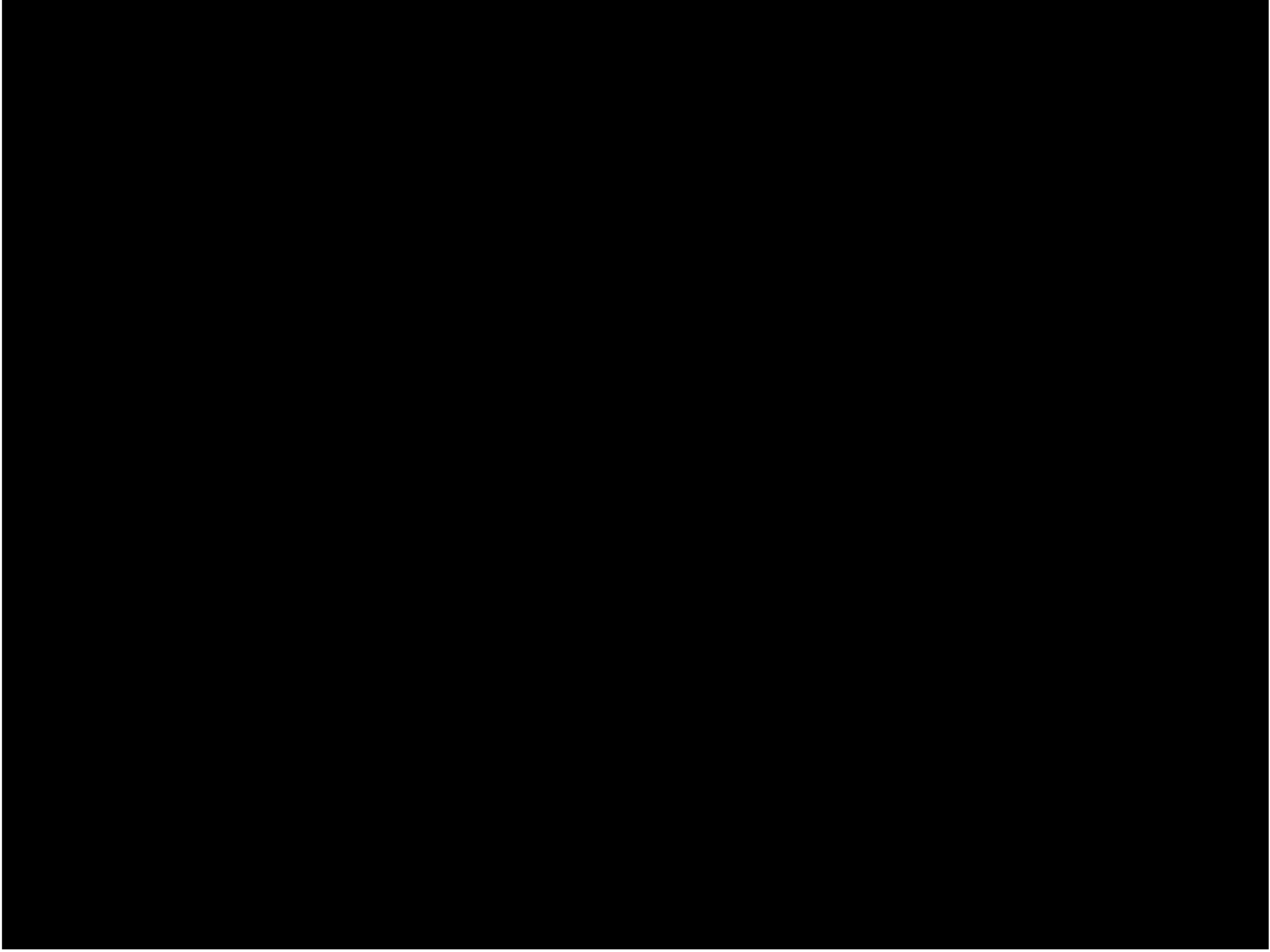

Το μεγάλο λαϊκό συλλαλητήριο της 14.09.1909 – Φωτογραφία του Carl Böhringer

Πηγή εικόνας: <https://www.pinterest.co.uk/pin/364510163585823543/>

Χρωστούσαμε ένα άρθρο για το πως το Γουδί έγινε Γουδή. Έστω και καθυστερημένα, αξίζει να αναφέρουμε γιατί άλλαξε η γραφή. Ο λόγος είναι ότι η ονομασία στην περιοχή δεν δόθηκε από το γνωστό μαγειρικό σκεύος, αλλά από την ιστορική οικογένεια Δημητρίου Γουδή, Σπετσιωτών караβοκυραίων, οι οποίοι συμμετείχαν ενεργά και προσέφεραν στην Ελληνική Επανάσταση. Γι' αυτό η Πολιτεία μετεπαναστατικά τους παραχώρησε την έκταση, η οποία ονομάστηκε «Γουδή» και περιελάμβανε τότε τον Χολαργό, του Παπάγου και ένα κομμάτι από του Ζωγράφου. Από το 2006 άλλαξε και επίσημα η γραφή, ύστερα από αίτημα κατοίκων της περιοχής.

NET
50%

1909. ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΟΥ ΓΟΥΔΗ
ΠΟΥ ΑΝΕΤΡΕΨΕ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ Δ. ΡΑΛΛΗ

ΜΗΧΑΝΗ 2 (P.O.)